

Możliwości praktycznego wykorzystania danych AFBN przez dyrektorów bibliotek

Dawid Kościewicz

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

Edyta Strzelczyk

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej

Sandra Szczepanowska

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu

Jak wykorzystać potencjał danych AFB - badanie funkcjonalności i wpływu bibliotek

Warszawa, 12.09.2022 r.

O nas

1

⑩ Dane gromadzone od **2002** r.
(w tym roku świętujemy 20-lecie)

2

⑩ Koordynatorem AFBN oraz partnerem wspierającym SBP przy realizacji AFB jest **Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu**

3

⑩ Projekt realizuje Zespół ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych (ZSBN)

4

⑩ Prace ZSBN zostały wpisane do zadań **Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP)**

Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce

[Informacje ogólne](#)
[Instrukcje](#)
[Ankiety](#)
[Wyniki badań](#)
[Przydatne linki](#)

Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce

Uprzejmie informujemy, że wypełnianie formularzy i publikowanie danych zbiorczych od 2013 r. odbywa się w nowym serwisie: <http://afb.sbp.pl/afbn/>

[Wzór ankiety dla bibliotek akademickich w formacie PDF](#)
[Wzór ankiety dla bibliotek branżowych i publicznych w formacie PDF](#)
[Zmiany w komentarzach w formularzu AFBN za 2012](#)

Projekt "Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce" (AFBN) służy wszystkim bibliotekom naukowym do wypełniania ankiet i wniesienia tym samym wkładu w wypracowanie standardów/wzorców funkcjonowania. Wszelkie dane szczegółowe zawarte w bazie AFBN nie są widoczne dla osób postronnych i nie mogą być w żadnej formie rozpowszechniane bez zgody instytucji, których dotyczą oraz Zespołu ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych (ZSBN). Korzyści z zarejestrowania biblioteki i wypełnienia ankiety stanowią natomiast:

- uzyskanie automatycznie obliczonych [wskaźników](#);
- przeglądanie i analiza własnych danych wg lat, kategorii pytań czy wskaźników;
- porównywanie własnych rezultatów ze średnią, medianą, wartością minimalną i maksymalną w danej grupie bibliotek wg wybranych kategorii danych i wskaźników.

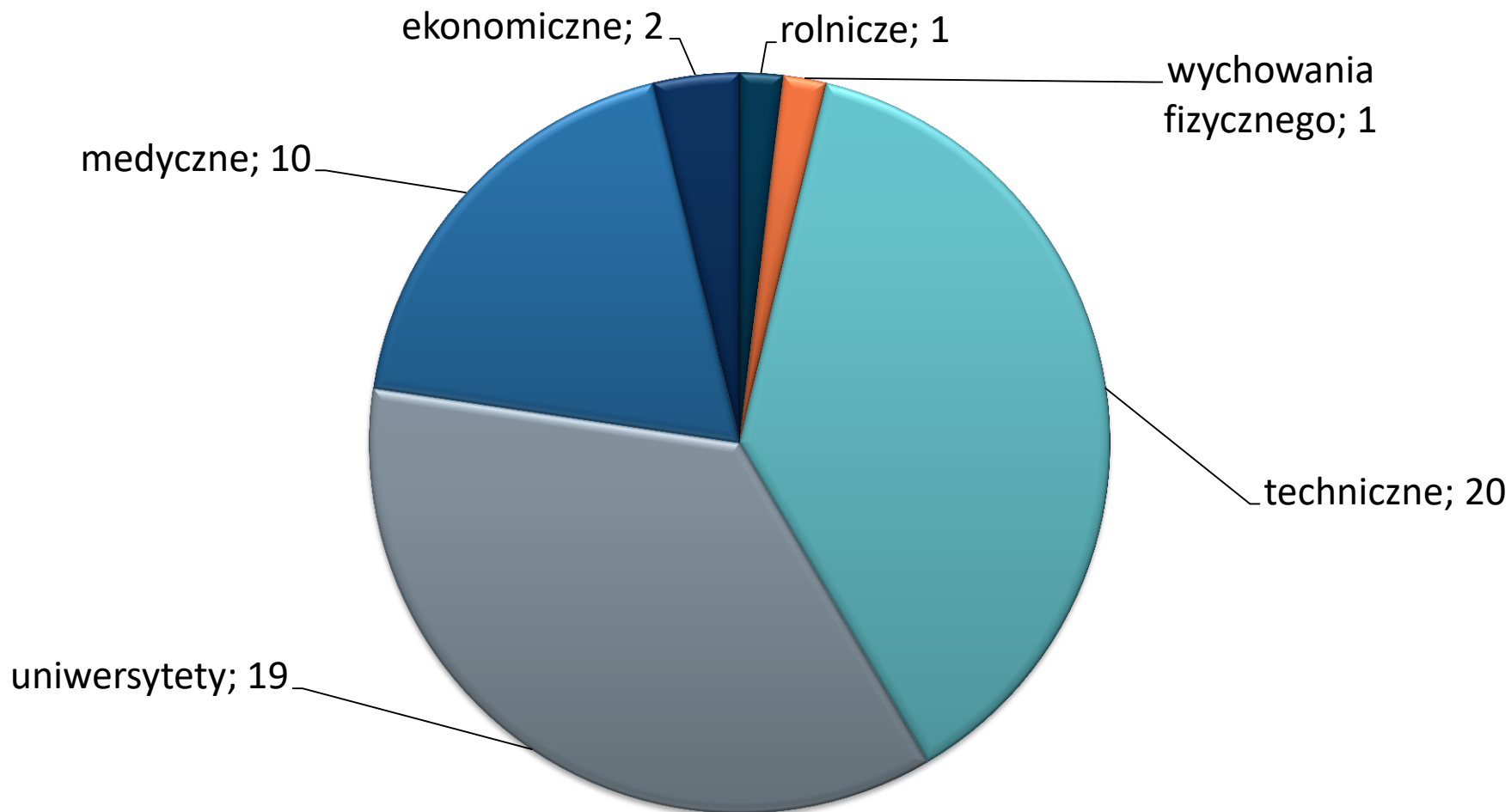
Planuje się możliwość pobierania przez biblioteki danych ze swoich ankiet do ogólnokrajowych rankingów (np. w popularnych tygodnikach), jeśli twórcy rankingów zaakceptują rekomendowane przez środowisko wskaźniki.

Projekt AFBN, którego nadrzędnym celem jest wypracowanie standardów/wzorców dla polskich bibliotek naukowych, zakłada realizację następujących zadań:

- pozyskiwanie danych w celu opracowania wskaźników i standardów dla bibliotek naukowych w Polsce,
- opracowywanie i publikowanie rocznych raportów,
- rekomendowanie wskaźników, istotnych dla charakterystyki działalności bibliotek, twórcom rankingów krajowych, (publikowanych, np. w prasie),
- opracowanie metody oceny funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce,
- prowadzenie badań porównawczych wyników analizy ze wskaźnikami i standardami funkcjonowania zagranicznych bibliotek naukowych.

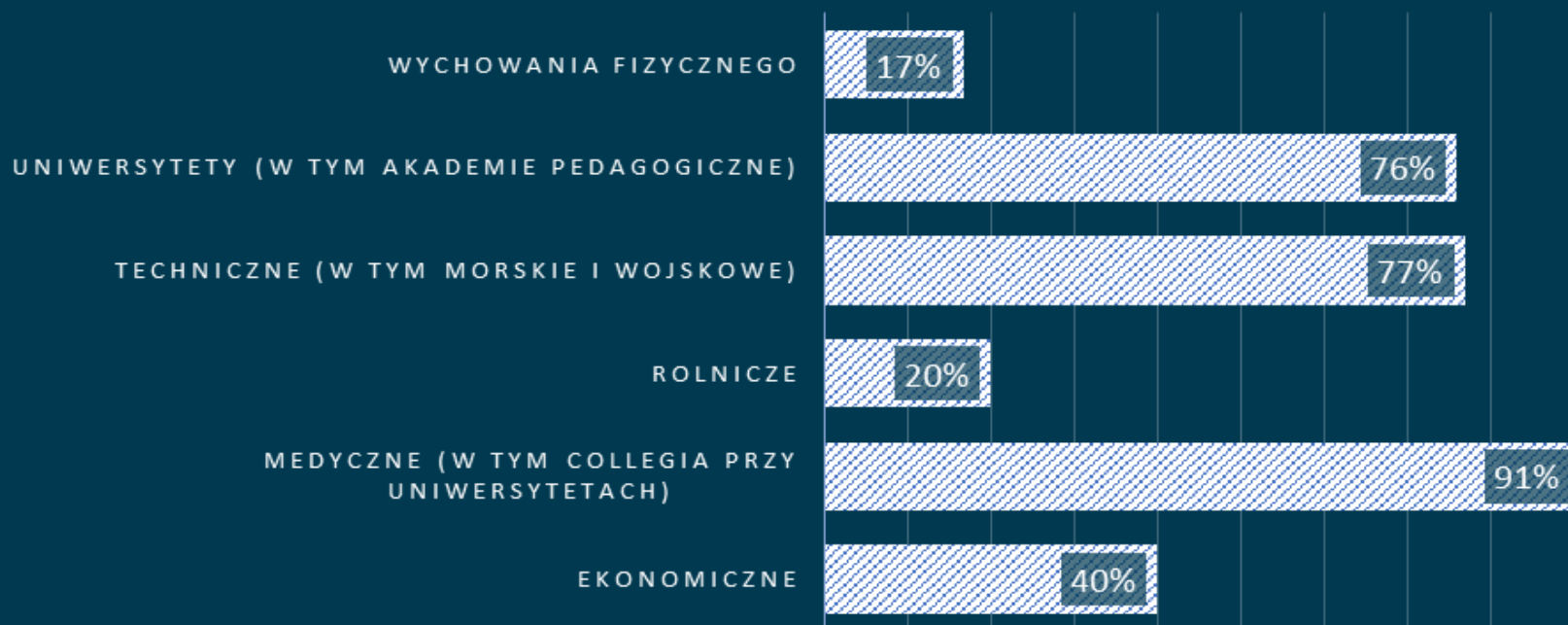
Uczestnicy AFBN

Liczba bibliotek uczestniczących w AFBN w 2020: 53

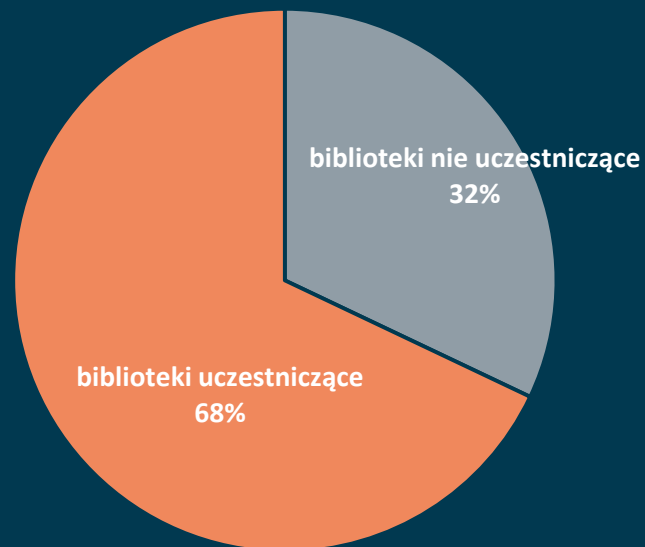
BIBLIOTEKI PUBLICZNYCH SZKÓŁ WYŻSZYCH W AFBN WG TYPÓW W STOSUNKU DO WSZYSTKICH DZIAŁAJĄCYCH BIBLIOTEK UCZELNIANYCH

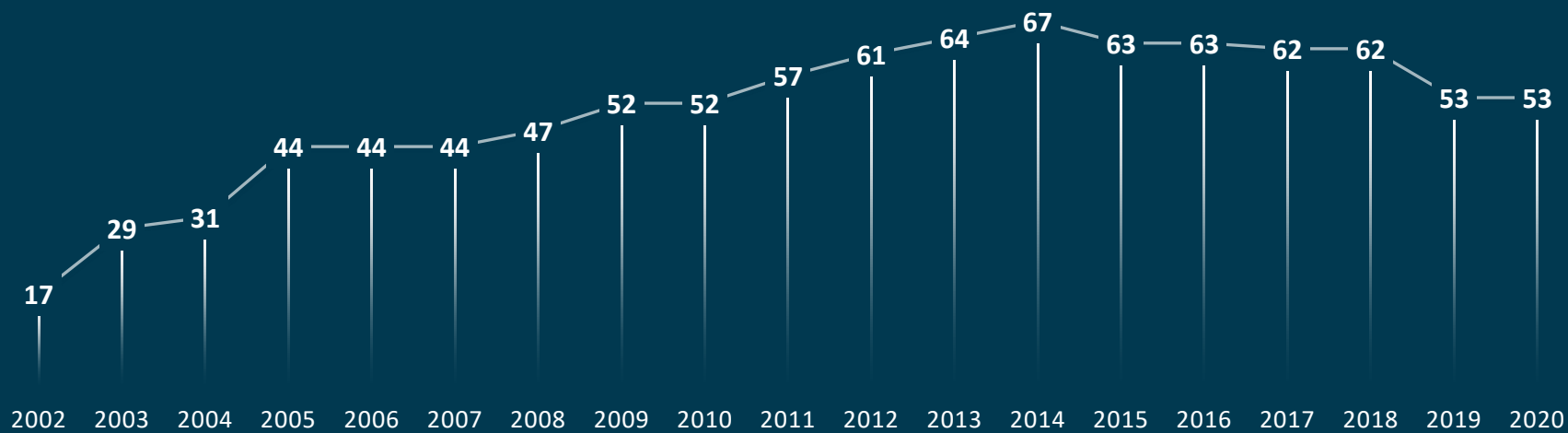
Liczba bibliotek uczestniczących w AFBN w 2020 r.: 53
Ogólna liczba bibliotek publicznych szkół wyższych: 78

UDZIAŁ BIBLIOTEK PUBLICZNYCH SZKÓŁ WYŻSZYCH W AFBN W ROKU 2020

BIBLIOTEKI W AFBN W KOLEJNYCH LATACH TRWANIA PROJEKTU

Dane i wskaźniki

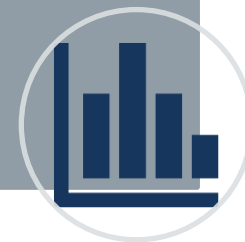
- Pracownicy biblioteki (16)
- Zbiory biblioteczne (54)
- Finanse (20)
- Dostęp i wyposażenie (7)
- Użytkownicy (7)
- Usługi i korzystanie (39)
- Inne (13)

Dane
statystyczne
(156)

- Ogólne (17)
- Finansowe (36)
- Zbiory (20)
- Wykorzystanie usług (29)
- Pracownicy (14)

Wskaźniki
funkcjonalności
(116)

70%
ZGODNOŚCI

Wskaźnik ... w przeliczeniu na:

- użytkownika
- studenta
- studenta studiów stacjonarnych

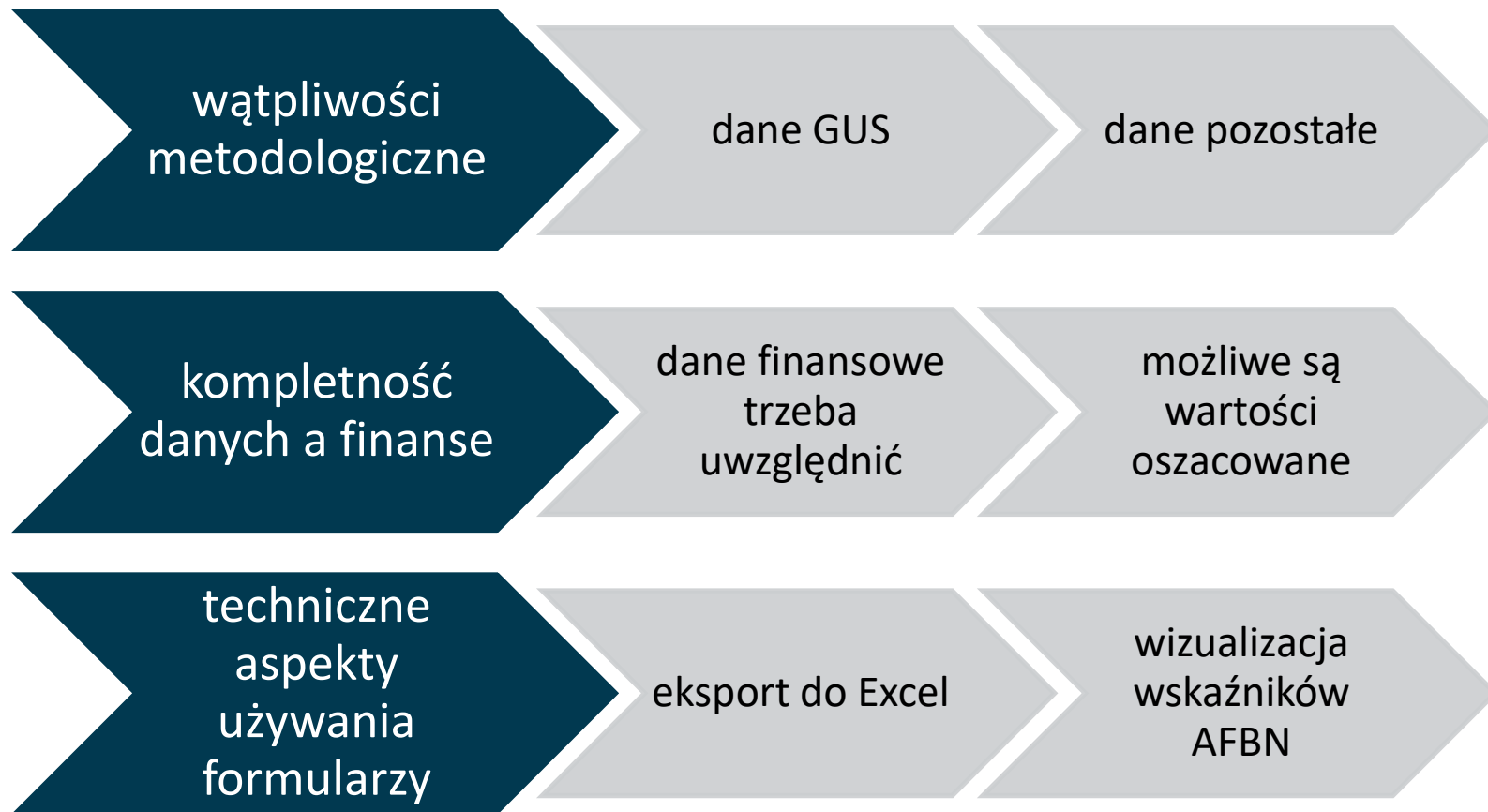
Formularze i wskaźniki AFBN jako narzędzie zarządzania biblioteką - okiem konsultanta i zastępcy dyrektora biblioteki – uczestnika projektu

Wartość dodana AFBN – współpraca z Zespołem

- Każda biblioteka i grupa bibliotek ma przydzielonego konsultanta
- Każdy formularz jest weryfikowany i porównywany z poprzednimi przez konsultanta
- Wszystkie uwagi konsultanta są weryfikowane przez superwizora
- Wszystkie zgłoszone przez dyrektora lub jego ankieterów trudne pytania lub propozycje zmian i usprawnień formularza są omawiane przez Zespół
- Zespołowi zależy na bibliotekach – bo od liczby uczestników zależy jakość całego projektu
- +
• Konsultant robi wszystko, co w jego mocy, żeby pomóc dyrektorowi zakończyć formularz i zachęcić bibliotekę do kontynuowania uczestnictwa
- +
• Konsultanci zawsze chętnie pomogą w kwestiach technicznych i są dostępni cały rok, także już po zatwierdzeniu formularzy z danego roku

Warte konsultacji

Formularze okiem konsultanta i ankietera – zmiany wartości w pandemii - widoczne szczególnie w usługach i korzystaniu z biblioteki (na podstawie danych AFBN Biblioteki UEW)

	2019	2020	2021
Wypożyczenia na zewnątrz wraz z prolongatami	39 951	20 161	55 306
Liczba udostępnień na miejscu	276 870	72 696	10 019
Liczba odwiedzin w bibliotece	125 751	47 686	33 390
Liczba sesji/wyszukiwań w bazach danych	515 605	554 550	319 491
liczba pobranych dokumentów z licencjonowanych czasopism elektronicznych i pełnotekstowych baz danych	2 086 057	724 637	1 330 117
liczba wyświetleń publikacji z własnej biblioteki cyfrowej	216 428	676 598	1 145 308

Wnioski po pandemii – funkcjonowanie biblioteki naukowej (doświadczenie Biblioteki UEW)

Zastosowanie formularzy i wskaźników

sprawozdanie dyrektora biblioteki

- główne źródło statystyk wewnętrznych do sprawozdawczości i negocjacji (wskaźniki i dane formularza)
- precedens spoza UEW – zastąpienie sprawozdania dwoma zestawieniami: k-O3 dla GUS i wydruk formularza AFBN

zestawienia na potrzeby rozmów i prezentacji

- atrakcyjne dla władz
- atrakcyjne dla Rady Bibliotecznej
- atrakcyjne dla Senatu Uczelni
- atrakcyjne dla innych jednostek (np. Biuro Sprawozdawczości i Analiz)

planowanie budżetu

- utrzymanie wydatków
- nowe wydatki

inwentaryzacja potencjału dydaktycznego uczelni

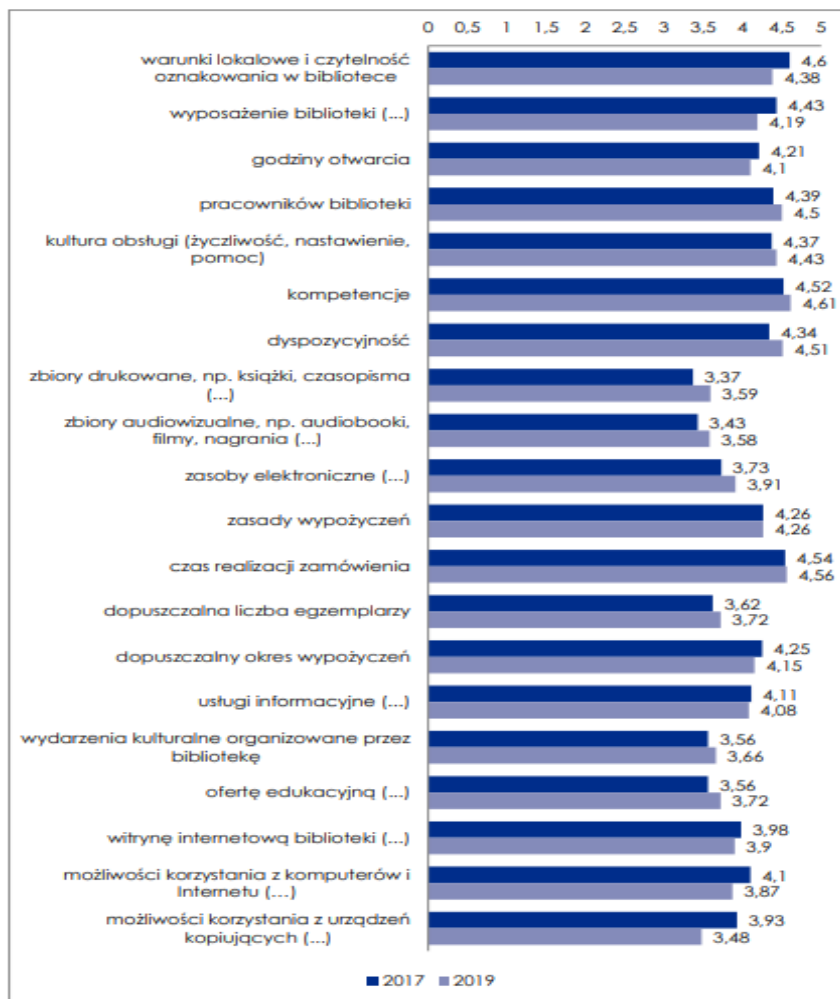
- wymagane dane
- proponowane dane

komisje akredytacyjne

- dane szczegółowe
- wydruk lub eksport formularza (w całości lub części)
- wskaźnik satysfakcji
- raport z badania satysfakcji

Badania satysfakcji w Bibliotece UEW

przeprowadziliśmy dwie edycje - w 2017 i 2019

w 2023 kolejna edycja

badania zgodnie z instrukcjami i szablonami AFB

od 2019 poszerzone o pytania otwarte

raporty z badania dostępne na stronie Biblioteki UEW (O Nas/Sprawozdania)

Korzyści z badania satysfakcji metodą AFB

Integralny element formularza AFBN

Osobne narzędzie ewaluacji usług

Doskonała sonda wśród czytelników

Raport niemal dosłownie „pisze się sam”

Wyniki i pytania otwarte - „gotowiec” strategiczny

Pytania otwarte

- Ogólne.
- Celowane (propozycje):
 - udogodnienia infrastrukturalne,
 - wizerunek biblioteki w sieci lub w środowisku uczelni,
 - zbiory i bazy danych,
 - dni i godziny otwarcia,
 - szczegółowe zasady udostępniania zbiorów,
 - szczegółowe propozycje poszerzenia zbiorów.

Analiza danych AFBN - narzędzia

Analiza wg:

- danych i wskaźników z poszczególnych lat
- miar statystycznych (średnia, mediana, itp.) danych i wskaźników
- wybranego okresu czasu

Porównania z wartościami średnimi w odpowiednich grupach bibliotek wg:

- typu i podtypu biblioteki
- województwa
- źródła finansowania
- statusu organizacyjnego
- Bez porównań

Automatyczne wykresy MS Excel

Nowe narzędzie do
prezentowania danych AFBN

Wskaźniki ogólne, finansowe,
dotyczące zbiorów, usług i
wykorzystania oraz pracowników

Własna konfiguracja

- Porównanie konkretnej biblioteki z medianą wg typu biblioteki/wszystkich bibliotek
- Porównanie danych z roku bieżącego (mediana, średnia, minimum, maksimum) wg typu biblioteki/wszystkich bibliotek

Studium przypadku

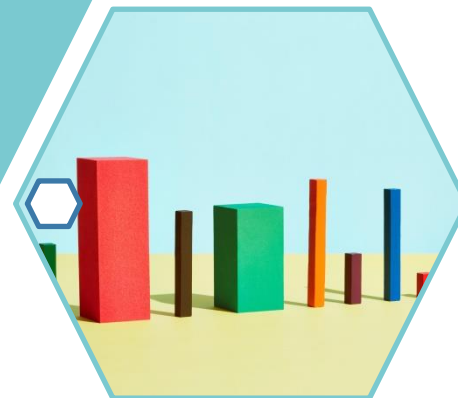

Biblioteka
Uniwersytecka
w Poznaniu

Dane za lata
2013-2021 r.

19 bibliotek
uniwersyteckich

Dziękujemy za uwagę!

dawid.kosciewicz@ue.wroc.pl

edyta.strzelczyk@pw.edu.pl

sandraz@amu.edu.pl

